



TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 16

Indhold

- **MARK**
 - Aktuelt i marken
 - Vækstregulering i vårbyg
 - Mangan
 - Svampebekæmpelse i vinterhvede
 - Græsukrudt i vintersæd
 - Svampebekæmpelse i vårbyg
 - Bladlus i korn
 - Hestebønner
 - Ærter
- **VANDING**
 - Vandingsbehov
- **ARRANGEMENTER OG KURSER**
 - Planteaften på Ytteborg
- **HERNING** – Markvandring med fokus på kartofler, maltbyg og frøgræs

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Det er tørt, rigtig tørt og der vandes, hvor man kan. Dette nummer af TILVÆKST Salgsafgrøder kommer derfor også til at bære præg af tørken. Vejrudsigten giver ikke meget håb om regn i den nærmeste fremtid. Dårlig bonitet ses tydeligt som pletter, hvor afgrøden skifter kulør og er stærkt tørkestresset.

Vækstregulering i vårbyg

Med det tørre og varme vejr vi har nu, anbefales vækstregulering ikke. Vækstregulering med f.eks. Cerone, må ikke udføres på tørkestressede planter og ved temperaturer over 22 grader. Vejsituationen lige nu medfører, at der er stor risiko for afgrødeskade og vækstregulering er heller ikke rentabelt.

Mangan

Det tørre vejr øger risikoen for manganmangel hvorfor mangansprøjtninger stadig kan være aktuelt i vårsæd, men pas på svidninger og ved udsprøjtning på tørkestressede planter.

Svampebekæmpelse i vinterhvede

Hvis der er sprøjtet med Balaya i en passende dosis, 0,4-0,5 l/ha eller mere, så er der gode muligheder for at svampesprøjtningerne, kan være afsluttet for i år. Dog kan der ved angreb af brunrust, være behov for en yderligere bekæmpelse. Bekæmpelsen kan ske indtil vækststadie 69, blomstring helt afsluttet. Skadetærsklen er mere end 25 angrebne planter. Ved bekæmpelse af rust bør SDHI-midler undlades.

Græsukrudt i vintersæd

Ved forekomst af uønsket græsukrudt, især Ital. rajgræs, i mindre omfang, kan aflugning være relevant. Meget Ital. Rajgræs er resistent og kan sprede sig meget hurtigt.



Billede 1 Aks Italiensk rajgræs. Foto: Niels Holmgaard, SAGRO

Er der meget Ital. Rajgræs, kan det være aktuelt at afslå pletter og striber for at undgå uønsket frøkast før høst.



Billede 2 mindre område med Ital. Rajgræs afslået. Foto: Niels Holmgaard, SAGRO

Det er ikke længere muligt at bekæmpe med planteværn i afgrøden.

Svampebekæmpelse i vårbyg

Bygrust og bygbladplet kan være aktuelle at bekæmpe. Der er generelt kun svage angreb lige nu, men en bekæmpelse udløses ved over 10 % angrebne planter indtil vækststadie 65, blomstring halvvejs. De fleste sorter kan få bygrust, hvor især RGT Planet og Avenue er modtagelige overfor bygbladplet.

Bladlus i korn

Ved de høje temperaturer vi får nu, er der risiko for at der kommer mange lus i afgrøderne. Lus bør bekæmpes i korn til og med vækststadie 73, kerne halv størrelse og mælket indhold, ved 40 % angrebne strå. Skal der foretages en svampebekæmpelse er det 25 % angrebne strå.

Op til vækststadie 75, kerner fuld størrelse, mælket til let grynet, er skadetærsklen 100 % angrebne strå. Der bør også vurderes ud fra hvor mange lus der er pr. strå.

Bekæmpelse af lus kan ske ved 0,2 kg/ha Lamdex eller 0,15 kg/ha Pirimor eller 0,12 kg/ha Teppeki. De to sidst nævnte skåner nyttedyr som f.eks. mariehønsens larve.



Billede 3 Lus i korn og mariehønsens larve på jagt efter lus. Foto: Jens Peder Pedersen, SAGRO

Hestebønner

Hestebønnermarkerne er nu typisk 35-50 cm. høje og der ses en del bladgnav fra bladrandbiller. Lus kan også være et problem, så se også efter dem. Bekæmpelse af bladrandbiller kan ske med 0,2 kg/ha. Lamdex. Er det kun lus, er 0,12 kg/ha Pirimor tilstrækkeligt og skåner samtidigt nyttedyr.



Billede 4 Bladgnav helt op på toppen af hestebønne. Foto: Eva Tine Engelbreth, SAGRO



Billede 5 Ærtebladlus i hestebønne. Foto: SEGES

Ærter

Bekæmpelsestærsklen for lus i markært er på 15-20 % angrebne planter

VANDING

Vandingsbehov

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

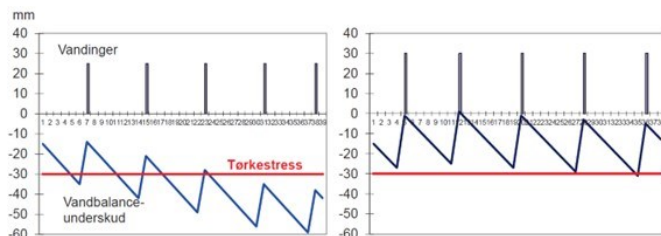
Vi ser nu ind i en periode med temperaturer på op til 25 °C så langt DMI kan spå om vejret. Der er ikke noget omslag i vejret at se. Det betyder at dem der kan vande, skal optimere deres vanding mest muligt, for at opnå det størst mulige udbytte.

Vandunderskuddet ligger i disse dage på ca. 160 mm, hvis der har været vand til fordampning. Den næste uge byder på en daglig fordampning på 5 mm.

Prioritering af markvanding

Udover det manuelle arbejde med at holde maskinerne i gang skal der træffes nogle beslutninger om hvilke afgrøder der skal prioriteres. Nogle af de vigtigste prioriteringer der skal overvejes er:

- Højværdiafgrøder før andre afgrøder
- Afgrøder med højt udbyttepotentiale (f.eks. vinterhvede før vårbyg)
- Afgrøder i kritisk vækstfase som blomstring (hestebønne og ærter taber blomster)
- Undgå "sjetvanding". Det er vigtigt at holde afgrøderne i vækst og ude af tørkestress.



Udarbejdet af Erik Sandal

Figur 1 Undgå tørkestress ved for lidt og for sen vanding. Sørg derfor for at vande tilstrækkeligt og så ofte at afgrøden ikke kommer i underskud. Kilde: SEGES

Andre forhold der skal overvejes:

- Fortsæt vanding indtil kernernes indhold er tørt (ikke mælket).
- Fortsæt minimum 3 uger efter blomstring.
- Er din vandingskapacitet ikke tilstrækkelig, kan marker fravælges, evt. kiler og andre ineffektive opstillinger.

Græsmarker kan godt stoppe væksten i meget varme perioder (over 25 °C.), hvilket giver mulighed for at spare lidt på vandet der. Der kan så vandes optimalt før f.eks. 3. slet. Prioriter 1. års græsmarker og marker med god kløverbestand og marker med størst udbyttepotentiale. Kommer der varige tørkeskader i græsmarker, øger det risikoen for omlægning.

Korttidstilladelse til vandindvinding

Sidst der var en alvorlig tørkeperiode, var i 2018. I den forbindelse blev det muligt at søge om en korttidstilladelse til vandindvinding. Betingelserne til at få tilladelsen er i denne specielle situation opfyldt, baseret på DMI's data som viser, at vi har en "ekstraordinær vejr-situation". Der er lovet en hurtig sagsbehandling på 10 – 14 dage, på trods af at det er en individuel sagsbehandling. Vi kan kun opfordre til at få kontaktet kommunen hurtigst muligt for at få den ekstra vandmængde til vanding.

Ønske du hjælp fra SAGRO kan følgende medarbejdere hjælpe med ansøgningen:

- Per Lousdal, mobil: 29102353, mail: pll@sagro.dk
- Vivi Ernstsen, mobil: 40913101, mail: ver@sagro.dk
- Nina Laudal Jensen, mobil 20249997, mail: nlj@sagro.dk

Konsekvenserne ved overskridelse af vandindvindingstilladelsen, er træk i støtten, desværre i nogle tilfælde meget langt op over de 3% som vi ofte ser i andre sammenhænge.

Opfordringen herfra skal lyde, at der skal passes godt på tilladelsen, bl.a. ved at overholde mængden og få den indberettet når det er tid for det. Det er vigtigt at stå godt, når der skal søges fornyelse af tilladelsen næste gang.

ARRANGEMENTER OG KURSER

Planteaften på Ytteborg

Tid: Mandag den 12. juni kl. 18.30-22.00

Sted: Ytteborg, Hjermvej 94, 7560 Hjerm

I øvrigt har vi igen sammensat et alsidigt program:

- Sorter – vår- og vintersæd – med deltagelse af Nordic Seed og Sejet
- Rundt om rug: "Det meste" vedr. dyrkning af rug
- Lattergas og andre kvælstoftab – måling og minimering.
- Brak og bio-ordninger. Nye krav – nye muligheder.

Efter det faglige program tænder LandboUngdom op i grillen og DLG leverer markedsnyt.

Alle interesserede er velkomne!

Arrangører: SAGRO, Fjordland og Vestjysk i samarbejde med Ytteborg og Byggeri & Teknik I/S

Hovedsponsor: DLG

Læs mere på sagro.dk

HERNING – Markvandring med fokus på kartofler, maltbyg og frøgræs

Tirsdag den 20. juni 2023 kl. 18.30 - ca. 21.30

Starter ved Ikastvej 42, 7361 Ejstrupholm tæt ved Smedebæk (frøgræs og vinterrug)

Slutter ved Henning Thybo, Greenvej 38, Arnborg, 7400 Herning

Arrangementet er gratis for medlemmer af Herning-Ikast Landboforening og øvrige medlemmer af SAGROs medejersforeninger.

Pris for ikke-medlemmer: 100 kr.

Tilmelding herunder eller på tlf. 70 21 20 40 senest fredag den 16. juni 2023 kl. 12.00

Læs mere på sagro.dk